

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltnak.

SZEKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár helyegdíj fizetendő.

Polgári leányiskolát K.-Vásárhely és vidékének!

Kézdi-Vásárhely, 1888. nov. 30.

Ama sötét korban, midőn a nő rabszolgája volt a férjnek s a társadalom ezerféle igényeivel teljesen ismeretlen volt előttük; midőn munkásságuk nem terjedt tovább az édes otthon szűk körénél, a mindennapi szükség, az élet terhe nem nyomta a nő gyenge vállait úgy, mint a férfié: akkor a nő szellemi ismeretek nélkül is hasznos tagja volt a családnak, meg tudott felelni hivatásának.

Összehasonlítva azon időt a jelennek, párhuzamba állítva a jelenlegi viszonyokat az akkoriakkal, látva a nő munkakörét és jogait akkor és most: önkénytelenül támad fel bennünk az a gondolat, hogy a nőnevelést fejleszteni, emelni szent kötelessége minden igaz honfinak. A népoktatási törvény által biztosított szép jogok, az újabb miniszteri rendeletek által a nők megélhetésére nyújtott terek mind jobban-jobban követelik, hogy a nőnevelés érdekében tegyünk. Ma már nincs valamire való város vagy jelentéktelen nagyközség, hol a nők továbbképzésére a rendes elemi leányiskolákou kívül polgári leányiskolák is ne lennének. Igen, mert a műveltség kellő magaslátán állva lehetetlen minden igaz honpolgárnak át nem látni azt, hogy a nők ma már oly fontos tényezők a társadalomban, reájuk oly szép és magasztos feladat megoldása vár, hogy arra az elemi iskolai, sokszor hiányos ismeretek nem elégségesek. Különösen a középosztály leány növendékei érezhetik leginkább ez iskolák hiányát, mert ezekben a gazdag társadalmi állásához szükséges, a szegényebb önálló életpálya-választásához elkerülhetetlenül megkívántató alapismereteket szerezhették.

tásához elkerülhetetlenül megkívántató alapismereteket szerezhették.

Nemcsak Kézdi-Vásárhely város ötezer lakosa, hanem népes vidékünk intelligenciája is rég érzi ama hiányt, hogy leánygyermekének nagy költséggel sem tudja megadni ama szellemi kincset, melyre úgy is mint leendő családjának, úgy is mint egzisztenciájának önálló hivatal elfoglalása által biztosító nőnek szüksége lehet.

Hány jeles tehetség veszett el úgy e városban mint vidékünkön évtizedek óta ez iskola hiánya miatt? Hány nemes család női ága jutott nyomorba a miatt, hogy évi szükségletét a sokféle osztott ősi birtok fedezni képtelen lévén, szellemi ismeretek hiányában magának más jövedelmi forrást teremteni képtelen volt?

Ideje tehát, hogy végre mi is feleljünk fejünket s ne engedjük, hogy a munkára termelt, lelki és testi erővel Istentől megáldott székely nők a szellemi haladás teréről leszoríttassanak.

S.-Szentgyörgyön, Csik-Szeredában, Gy.-Szentmiklóson s más kisebb népességű városokban már évek óta állítottak fel ily iskolákat, csak városunk van e téren is hátra, mindnyájunk szégyenére s a nőnevelés végzetlen kárára.

Nincs ma oly barbar szülő, ki, ha módjában áll is, gyermekét ne neveltesse, mert tudja azt, hogy az anyagot csak az tudja megőrizni, ki szellemileg is elég képzett arra, hogy ténykedése utókövetkezményeit megtolja és anyagi erejét lelki kincseivel ha nem is egyértékűnek, de megbecsülendőnek tekintse.

neveljék. Igen, mert népünk általában nagyon konzervatív természetű, százados szokásokat nem egy könnyen vetkőz le, s nálunk még maig is rombolólag működik ama ferde gondolkodás, a családokat tönkre silányító amaz elavult nézet, hogy csak a jogász és földbirtokos az ur, s mivel a magyar extra urnak született, tehát ezen pályákra kell tódulni.

A középkori gondolkodás e sutba való maradványa hova-tovább kevésbé állhat meg, s azért mind-mind szűkebb térre szorul.

A kereskedelem, mely a régebbi korban kiválóan csere-beréből állott, királyaink közül I. Béla magyar király részéről méltányoltatott kellő mértékben. Ő a kereskedelem fontosságát felismerte s előmozdítása végett több fontos intézkedést tett. A vásárokat vasárnapról szombatra tette át s számukat szaporította. Átlátván, hogy a csere folytán eszközölt kereskedelem mily nagy nehézségekre ütközik, a közvetítésre ezüstpénzt is veretett.

A régebbi, primitív, mert csere-beré folytán eszközölt kereskedelem sem tűnt azonban el nyomtalanul, hanem élénk kereskedelmi központokat s fokozatosan városokat teremtett. E hely is, hol városunk fekszik, mint az építkezés maig is tanúsítja, ily vásárhely volt kezdetben. Az elcseszés végett hozott tárgyakat, állatokat a föld hosszában elhelyezték, a melléte levő földön pedig a kereskedést közvetítő élelmészek és iparosok letelepedtek, először sátrakat, később házakat építettek, s ezen ok okozata, hogy városunkban minden házsor mellett udvartér van.

Hányan vannak, kik gyermeküket mint legföltettebb kincsüket a szülői háztól távol vinni nem merik s ez iskola hiányában nevelőnők, bonnok által nyújtatnak némi hiányos ismereteket, mely nem lévén tökéletes, így kevés idő múlva megsemmisül, s a drága pénzben szerzett szellemi kincsek sem a növendék hasznát nem veheti, sem a szülők a várt eredményben nem gyönyörködhetnek?

E sorok írója 10—11 évvel ezelőtt jelen volt ama képviselőtestületi gyűlésen, melyből egy bizottság lett kiküldve a végre, hogy városunkban egy felső nép- vagy polgári leányiskola felállítási módzatait stb. kidolgozva terjessze a képviselőtestület gyűlése elé. A bizottság tagjával csekélységem is ki volt nevezve, de — nem tudom, ellenszenvből, kicsinylésből, vagy mi okból — e bizottság gyűléseibe soha meg nem hívtam. A terv tudomásom szerint soha el nem készült. Hogy a mulasztás ama bizottság elnökét vagy jegyzőjét terheli-e nagyobb mértékben, nem tudom, de az ifju nemzedék mindkettőjüket okozza.

Ha ez iskola akkor felállítottatik, azóta hány szegény iparos leánygyermek képezhetne volna ki magát tanítónővé, posta-, táviráda- és vasuti pénztárkezelővé, s így most hány nyújthatna segítyt a pangó ipar miatt nyomorral küzdő szülőinek és testvéreinek! Hány vidéki család jobb sorsra érdemes nőtágya nyert volna ez ismeretei alapján jövedelmező, tisztességes állomást, s lenne gyámola a megfogyott ősi vagyon kevés jövedelmén tengődő rokonainak! Vagy tán e vidék arra van kárhoztatva, hogy fenéig ürítse az inség pohárát? Nem! Keressük a hibát önmagunkban,

A „Székelyföld“ tárczája.

Kereskedelmünk a múltban, s a kereskedői osztály főbb teendői a jelen- és jövőben.

(Írta és a kézdivásárhelyi kereskedő-írfak nov. 25-én tartott estélyén felolvasta: M. Székely János népiisk. igazgató.)

Tisztelt Ifjuság! Amaz elvitázhatatlan tény, hogy Önök értelmi színvonaluk emelése, a testületi szellem erősítése s szabad idejüknek hasznos dolgokkal való eltöltése végett e helyre gyakran összegyűlnek, egyik fényes bizonyítéka annak, hogy pályájuk iránt hivatást éreznek, céljukat elérni, fontos feladatukat megoldani komolyan törekszenek, s hogy megértették a haladó kor dörgő szózatát: haladj! mert a „maradi“-t elsőpri a haladás szelleme.

Helyesen van ez így, sőt nem is szabad, hogy másképp legyen; hiszen a kereskedelemnek nem csak létjogosultsága, hanem a nemzetek életében kiváló fontos szerepe van, s e fontos szerep érvényesítésének eljött az ideje, felderült a kereskedelem hajnala, s tevékenységre hívja az e téren működőket.

Századok kellettek, hogy a nemzetgazdaság e kiváló ágának ápolása és fejlesztése végett nagyjaink komoly elhatározással és kitartással sorompóba lépjenek; de még később következik be azon idő, a mely Angliát vagyonszába és így függetlenné tette, t. i. hogy a szülők az első szülött fiu kivételével a többi kereskedői és ipari pályára

tettek, s ezen ok okozata, hogy városunkban minden házsor mellett udvartér van.

Épen ily módon jött létre Maros-Vásárhely, a mai élénk kereskedelmi város. Ugyanis hajdan a székelyek adót nem fizettek, hanem a helyett a határszéleken katonáskodtak. Azonban a király koronázása, vagy első szülött fia keresztelese alkalmával minden székelynek kötelessége volt a királynak ajándékba egy ökröt adni. A király megbizottja azon helyen vette át az ökröket, hol jelenleg Maros-Vásárhely fekszik. A kinek ökre nem volt, az lovával ökröt cserélt attól, a ki egy-nél többet hajtott oda. E hely a gyakori adásvásárra alkalmas lévén, az emberek gyakran összegyűltek, az iparosok és kereskedők s később mások is letelepedtek, s a Maros mellett levő ezen vásárhely így kapta a Maros-Vásárhely nevet, s ma mint sz. kir. és törvényhatósági joggal bíró város élénk forgalmi központ. (B. K. f. r. u.)

I. Béla király halála után sok időn keresztül nem gondolt senki a kereskedelem ügyével s csak Róbert Károly és Nagy Lajos s különösen ez utóbbi dicső királyunk alatt lett lendületet a kereskedelem. A városok közül már ez időben élénk kereskedelmet folytattak: Kassa, Pozsony, Sopron, Szeged, Pest, N.-Szeben és Brassó. Nagy Lajos idejében még kiviteli kereskedelem is volt; a kocsir-, bőr- és érczárú Magyar- és Lengyelország között élénk forgalmat idéztek elő. De e jeles királyok halála után mind az ipar, mind a kereskedelem aláhanyatlott, s bár Mátyás király

s ha 11 év alatt e tekintetben a bizottság nem tett semmit: tegyük mi a 12-ik esztendőben. Meg vagyok győződve, hogy kedves helyi lapunk, mely kulturáért és épen ugy szolgál, mint közgazdaságot vagy politikát, e tárgyban folytatandó tárgyalagos eszmecserének szívesen tért nyit.

„Néma gyermeknek anyja sem érti szavát” — mondja a példaszó. E közmondás reánk is talál, mert e tárgyban mi sem mozgottunk s ez az oka, hogy e nagy horderejű intézmény jótéteményeit sem e város, sem e vidék női közönsége nem élvezheti.

Nemeslelkű főispánunk, ügybuzgó kir. tanfelügyelőnk örömmel nyujtanak segédkezet, ha látják, hogy önerőnkől haladni törekszünk; hisz ők maguk nagyon is jól tudják, hogy erre nekünk mily nagy szükségünk van; csak azt nem gondolják, hogy ez eszme megvalósításáért mi áldozni is tudunk.

A ki e várost igazán szereti, követni fogja ama tiszteletre méltó ügyvéd ur példáját, ki e cél megvalósítására saját zsebéből évenként 100—200 frt összeget ígért.

Ha az egyes hivatali főnökök nemcsak az ősi fényben tündökölni, hanem úgy maguk mint alantas közegeik a tett mezejére sietni hazafias kötelességüknek ismerik: úgy ez eszme is meg fog valósulni.

Női érdekekről lévén szó, nem hiszem, hogy városunk derék, áldozatkész polgárnői jogukat engedjék, s ha a férfiak tenni azért nem akarnának, nehogy a nők okosabbak legyenek, mint ők: kerüljék ki a büszke férfiakat és teremtsenek ők. Bontsanak csak bátran zászlót; biztosítom róla, hogy szégyenben nem maradnak s a férfisereg önként rakja le fegyverét. Rajta tehát, tegyünk, mert már is elkéstünk!

Figyelő.

Országgyűlés.

A képviselőház nov. 26-ki ülésén Irányi Dániel indokolta indítványát — a kérvénnyel megadott képviselőválasztások ügyében független bíróság felállítására. Miután Fabiny miniszter kijelentette, hogy a kormány foglalkozik e kérdéssel, hajlandó is ez ügyben törvényjavaslatot beterjeszteni s elfogulatlan bíróságot felállítani: az indítványt a ház mellőzte.

Erre a regale-kártalanítási törvényjavaslat részletes tárgyalása következett, s a ház egész idejét az 1. §. feletti vita vette igénybe. Polonyi Géza elhalasztási indítványt adott be; Ungér Alajos azt javasolta, hogy a városok hagyas-

sanak ki a váltásból. Mindkettő mellőzésével a többség az 1. §-t változatlanul elfogadta.

27-én folytatta a ház a regale-javaslat részletes tárgyalását. Annyi volt a felszólalás, hogy a ház ezúttal is csak egy §-t intézhetett el, a másodikat; de ennek is utolsó bekezdései s a harmadik § még függőben maradtak. Nagy vita fejlődött ki főként a városok kártalanítása kérdésében. Módosítványokat adtak be Mohay Sándor, Bokros Elek (kiké el is fogadtatott), Horváth Lajos és Horváth Boldizsár. Horváth Lajos módosítványai fölött, melyek szerint a törvényhatósági joggal bíró és rendezett tanácsú városok kárpótlásánál az 1884—88. évek vétetnek alapul s csak 5 százalék levonás engedtetik, névszerinti szavazás történt, melynek eredménye az, hogy a ház a módosítványokat 170 szavazattal 70 ellenében elvetette.

A 28-iki ülés kezdetén Péchy Tamás elnök bejelenté, hogy levelet kapott Steinacker Ödöntől, melyben tudatja, hogy képviselői állásáról lemond. (Elénk helyeslés.) Fölhatalmazást kér az elnök a háztól, hogy a nagyszónoki kerületben új választást rendelhessen el. A ház a fölhatalmazást megadta.

E bejelentés után a ház folytatta a regale-megváltási javaslat részletes tárgyalását. A tárgyalás a 8 §-ig haladt.

A nov. 29-ki ülésen ifj. Andrássy Gyula gróf azt az indítványt tette, hogy a regale megváltásából zárrassanak ki azok, kik jövedelmüket eltítkolták. Tisza miniszterelnök erre kijelentette, hogy e kívánság megnyugtatta őt az ifjabb nemzedék gondolkodásának tisztasága iránt. Megjegyzi különben, hogy méltányossági szempontból járult a bizottságnak a fennebbi intézkedésre vonatkozó módosításához, melyet fentartani kíván. Ohajtja azonban, hogy jövőre szigoruan követendő elvül kimondassék, hogy az államot megcsalni ép oly bűn, mint a magánosokat.

SZEMLE.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara csatános leczkében részesítette Steinacker Ödönt, a hírhedt szász nemzetiségi agitátort, ki a napokban oly otromba támadást intézett a magyar nemzet ellen az országgyűlésen. Megmutatta, hogy miképen kell elbánni a nemzet belső ellenségeivel, a szájhűsökkal, kik a magyar nemzet ellen eddig büntetés nélkül folytatták áskálódásaikat. A kamara felelősségre vonta titkárat, Steinacker Ödönt, a parlamentben mondott beszédéért. Wahrmann Mór azt indítványozta, hogy a kamara fejezze ki rosszallását Steinacker eljárása felett. Madary Gábor ajánlotta, hogy Steinacker Ödönt, mint a magyar állameszmét nyílt ellenségét, azonnal mozdítsák el hivatalától. Wolfner heves beszédben fejezte ki, hogy nem bizik Steinackerben. Nem „orrot”, — mondá — hanem pofot kell adjunk annak, a ki szégyent hozott a kamarára. Még sok ilyen irányú felszólalás történt s végre szavazás alá került az ügy. Szavazás után Steinackernek

kötelességévé tétetett, hogy nyíltan bocsánatot kérjen. S mit tett erre Steinacker, a szájhűs, ki még az előtt négy nappal oly fenhangon vágta a nemzet szeméi közé a méltatlan vádakat? Szépen megalapult s töredelmesen vallotta be, hogy a megrovást megérdemelte, és fogadta, hogy soha a magyar állameszme ellen sem írni, sem beszélni nem fog. Midőn a megrovást elfogadja, — úgy mond — kijelenti, hogy a magyar állameszmének feltétlen híve s jövőre kerülni fogja a színet is, hogy ne ilyenek látszassék. Erre aztán elnök ismételt figyelemztetett Steinackert, hogy ez ígéretét tartsa meg, mely után az ülés napirendre tért.

Igy kell bánni ellenségeinkkel, s így aztán remélni lehet, hogy a szájhűsök megszéledülnek.

Megemlítjük még, hogy Steinacker képviselői mandatumáról is lemondott.

Dinamitos bombák. A közös hadügyminiszterium most új fajta bombákkal tétet kísérleteket. E bombák dinamittal vannak töltve, feltalálójuk a newyorki Snyder, az ismeretes emberölő-szerszám-gyártó, és hatásuk állítólag olyan, hogy gyerekjáték mellettük minden, a mit eddig elme a tömeges gyilkolásra kieszelt.

Belgrádból nov. 29-éről jelentik: A király az összes választásokat megsemmisítette és új választást rendelt el. A választások napjára királyi biztosokat küld ki, hogy szigorú felügyeletet gyakoroljanak.

A romániai válság. Bukarestben Károly király elnökléte alatt legutóbb konferenciát tartottak, melynek célja az ó- és ifju-konzervatívok összeegyeztetése volt. Ez értekezleten a szenátus és a képviselőház új elnökei, Florescu és Catargi is részt vettek, s mint Bukarestből jelentik, teljes megegyezésre jutottak az iránt, hogy a külpolitika semmiféle változást sem szenved, a belpolitikában pedig, tekintettel az ó-konzervatívoknak különösen az agrarius kérdésben való kívánságaira, mérséklet fog uralkodni. A tárgyalások, a király személyes részvétele következtében, gyorsan és simán folytak. Az ó-konzervatívokkal kiegészített kabinet szerdán tartotta első miniszter-tanácsát, elhatározván, hogy a felirati vita után mindjárt az agrarius törvények kerülnek tárgyalásra s márcziusig végre is fognak hatjtan, mert a kormánynak most 120 főnyi többsége van.

A lefegyverzés. A francia rendkívüli katonai költségvetés, mint Freycinet a minisztertanácsban a napokban jelentette, a jövő évben csakugyan rendkívüli lesz s 912 millió frankra fog menni. Ez óriási összegből 336 millió már meg van szavazva, míg a többi csak ezután kell megszavazni. Hogy a többi államok hadügyminisztere szintén roppant igényeket emelnek s a legújabb táviratok szerint még a belga hadügyminiszter is valami 124 millió rendkívüli hitelt akar kérni, az ismeretes. Ily körülmények között

ujolag felkarolta, mégis letűnt az csakhamar a számbavevés szinpadáról, mert azon kor azt tartotta, hogy zsidónak való a kereskedés.

A XVI. és XVII. évszáz a létért való küzdelem nehéz időszaka volt. Örökös háboru a törökkel foglalta le a nemzet erejét, s e kétszáz évből másfél százig görnyedtünk a török iga alatt. Nem a közgazdaság fejlesztése volt tehát akkor a hatalomnak célja, hanem a nemzet tönkre silányítása, kiszivattyúzása, mivel tudta, hogy egy koldu nemzettel könnyű boldogulni. Az ipar és kereskedelemre nem volt kedvezőbb a XVIII. évszáz sem. Már magában a nemzetben sem volt hajlam a kereskedői pályára, mert a ferde gondolkodás rabja volt. Arra nem gondoltak, hogy a nemzet egyetemének vagyonsága, jóléte csak oly országban lehet közkinos, melyben fejlett ipar, élénk kereskedelem, okserü földmívelés és becsületességgel párosult értelem az együtt ható tényezők és hogy az östermelés egymagában nem elégíti ki egy nemzet minden oldalú érdekét.

Az ipar és kereskedelem pangása a XVIII. évszáz elejéig tartott; s a százados megszokás már annyira vérvé vált volt nemzetünknek, hogy 1830 körül a legnagyobb magyarnak, Gróf Széchenyi Istvánnak lángszére, törhetlen hazafiságára és kitartására, a konzervatív gondolkodásunkat lesújtó éles gunyaira volt szükség, hogy lethargijából, abból a mozdulatlanságából felrázza a nemzetet s megértesse, hogy rabszolgái leszünk örökkön-örökké azon nemzeteknek, melyek a nemzetgazdaság fontosságát értéke szerint

fogják fel, ha a közlekedés, ipar és kereskedelem fejlesztését s gyors felvirágoztatását nem tűzzük életfeladatunkká; ha a kereskedői becsületérzést nem ápoljuk s a szorgalom kirívó hiányain nem segítünk.

Az igazság szava erős; az hat, s végre is győzedelmeskedik. Gróf Széchenyi Istvánt is előre gunyolták, állításainak kivihetőségét kétségbe vonták, de mikor a kitartás fényes eredményekben jelentkezett, akkor meghajoltak előtte s még politikai ellenfele, Kossuth Lajos is a „legnagyobb magyar” czimmet tisztelte meg.

A nagy Széchenyi a nemzet úterére tapintott s gyorsabb működésbe hozta vérkeringését. A kételkedőből igazhívőket csinált, s ma már nincs értelmes ember, ki kicsinylené a kereskedelmet, a nemzetgazdaság ezen fontos ágát.

En is nagy súlyt helyezek a kereskedelemre s tisztelem a kereskedői osztályt, melynek önök, uraim! örökösei. Fontosságot tulajdonítok pályájuknak, mert összeköttetések és a javak közvetítése által a műveltség terjesztésének is szolgálatában állnak, s ha a társadalom s én is, mint annak igénytelen tagja, a kereskedői osztály működésének mikéntjére sokat adunk, az a dolog természetéből folyik. Hogy a mikéntet miképen értem, elmondom.

Működésének egyik és pedig fontosabb ágát képezze a hazai ipar felkarolása, terjesztése. Azon szerencsés helyzetben vagyok, hogy e véleményemmel nem állok egyedül. A mindnyájunk előtt nagy tekintély, Zsigmond Dezső orsz. képviselő,

e tárgyban így nyilatkozik: „Zsenge hazai iparunk gyámoltatása, ipartermékeknek elterjesztése szintén hazai kereskedőink feladata; csakis ha ezt ők felkarolják, számíthatunk állandó fogyasztásra.”

„A növényvilágban a szellők elhordják ugyan a termékenyítő himport egyik növény virágjáról a másikra, de e mellett ezen termékenyítő procezzus világért sem történne oly rendszeresen, ha a kis rovarok nem segítenének azt oly szépen és egyenletesen minden szál virágra felosztani. Ez utóbbiaknak hangyamunkássága, folytonos járásuk, kelésük teszi azt, hogy a legelszigeteltben fekvő virág is részesül a termékenyítő himporban, mely nélkül mint haszontalan valami enyészne el a nagy természetben. Ezen tevékenységhez hasonló munkásságot teljesítsenek kereskedőink, midőn a hazai ipart felkarolják; mert habár a hazafiság koronként ez irányban is kitörő áramlata készíthet hazai iparcikkeink felkarolására, ez nem történhetik oly rendszeresen, hogy ezáltal az mindenüvé és mindenkor eljutva, iparunkat ugy megtermékenyítse, hogy az, mint erőteljes ipar, kiszoríthassa ama sokoldalú idegen versenyt, mely élete ellen tör s melynek terjesztői, fájdalom, még ez idő szerint épen saját hazánkfiak, a kereskedők. De ha egyszer kereskedőinknél erős akarattá fejlődött az, hogy terjeszsek első sorban mindazt, a mi hazai, akkor a jó siker biztosítva van.” Oly szépen van ez elmondva, hogy ehhez kár volna hozzátenni és hiba belőle elvenni.

Uraim! Magyarok vagyunk szívvel, lélekkel,

méltán csodálkozást kelt a „Daily Telegraph” bécsi levelezőjének ama hire, hogy az európai diplomácia ez idő szerint buzgólag foglalkozik azzal a kérdéssel, hogyan lehetne a mostani fegyveres békének véget vetni s hogy az irányadó államférfiak mindnyájan abban a nézetben vannak, hogy nincs európai kérdés, ide értve a német-francia ellentétet is, melyet békésen elintézni ne lehetne. Levelező azt is tudja, hogy a lefegyverzés ügyében kongresszust nem tartanak szükségnek, sőt illetékes helyen az a nézet merült fel, hogy a tárgyalások kezdeményezését és vezetését célszerű lenne valamelyik kis államra bízni. Az angol lap hire olyan kalandos s saunyra ellenkezik a tényleges viszonyokkal, hogy komolyabb figyelemre nem tarthat igényt.

Egyleti ügyek.

Meghívó.

A kézdívárshelyi szegény s munkaképtelen öregek „Stephanie” menedékházának folyó évi rendes közgyűlése Kézdi-Vásárhelytől a tanácsháznál december hó 8-án d. u. 1 $\frac{1}{2}$ órakor fog megtartatni, hová az alapító és rendes tagokat, valamint az érdeklődő ügybarátokat bizalommal meghívjuk.

A gyűlés főbb tárgyai:

1. Elnöki megnyitó beszéd.
2. Titkári, vagyonkezelő bizottsági, pénztárnoki és leltározó bizottsági jelentések.
3. Számvizsgáló bizottság előterjesztése és annak a jövő évre való kinevezése.
4. A jövő évi költségelőirányzat megállapítása.
5. A miniszterium által 42.556 sz. a. megerősített alapszabályoknak betérjesztése.
6. Az új alapszabályok 9. §-a szerint tisztujtítás.
7. Folyó ügyek, indítványok.

Kézdi-Vásárhelytől, 1888. nov. 29-én.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.
Erdélyi Károly,
titkár.

Meghívó.

A háromszékmegyei „Erzsébet” árvaleánynevelő intézet folyó évi rendes közgyűlése december hó 8-án d. u. 2 órakor Kézdi-Vásárhelyen a tanácsháznál fog megtartatni, hová az alapító és rendes tagok s barátai a nemesjegynek bizalommal meghívhatnak.

Főbb tárgyai a gyűlésnek:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári, igazgatói, vagyonkezelő bizottsági, pénztárnoki, iskolaszéki jelentések az intézet anyagi és szellemi működéséről.
3. Költségvetések előterjesztése.
4. Számvizsgáló bizottság jelentése és annak a jövő évre való kinevezése.
5. Nm. Trefort Ágoston m. kir. vall. és közokt.

külsőleg és belsőleg; a hazafiai kötelesség lerovásához tartozik tehát, a min a kereskedői osztály eddig is dicsőretek buzgalommal működött, hogy a kereskedelemre külsőleg is a nemzeti bélyeg rányomassék. Tudom én, hogy ez nem könnyű feladat, mert zsenge kereskedelmünkre lidércnyomásként nehezedik a külföld-pártolás hagyományos szelleme; az csak akarni kell, az erős akarat minden nehézséget legyőz.

De a kereskedői osztálynak eszébe jutott fontos állásánál fogva nemes feladata, a társadalmi élet élénkítése is. A társadalmi élet központja mindenütt az olvasó-egyesület. Ennek erősítése, ennek fejlesztése mindnyájunk szent kötelessége. Hiszen ha ily kis városban külön karsztokra osztlanék a papi, katonatiszti, hivatalnoki, tanítói, kereskedői osztály, ha külön vonulnának az iparosok: bár munkálnának külön-külön a leghevesebb felfogással, a társadalmi élet egén mégis csak halvány csillagok lennének, mert a társadalmi osztályok egyetemének közös működése képezheti a társadalmi élet tündöklő napját. Ez azonban nem azt teszi, hogy az egy pályán működő, egy szakhoz tartozó egyének közös érdekeik előmozdítása, keblü ügyeik megbeszélése és szakmiveltésük fejlesztése, ugyszintén a testületi szellem ápolása céljából külön gyűléseket is ne tartsanak, a mint ezt a kereskedői-iffuság tényleg gyakorolja is.

Elmondhatnám még, t. iffuság, hogy a kereskedői osztálynak nemes feladatát képezi a szak-

miniszternek, mint az intézet legnagyobb jóttevőjének elhunytá felett legnagyobb részvétnyilvánítás.

7. A m. kir. belügyminiszternek 60,328—Va sz. alatti átiratában foglalt, gróf Karácsonyi 1000 ftt alapítványának bejelentése.

8. A nm. vall. és közokt., valamint az ipar és kereskedelmi miniszterium útján nyert évi állampályázások bejelentése.

9. A felveendő árvák létszámának meghatározása.

10. Folyó ügyek és indítványok.

Kézdi-Vásárhelytől, 1888. november 29-én.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.
Erdélyi Károly,
titkár.

Különfélék.

— Múmalom Seps-Szentgyörgyön. Potsa József főispán kezdeményezéséből, mint említettük, már régebben mozgalom indult egy oly részvénytársaság alakítása céljából, mely egy, a mai üzletvilág színvonalán álló múmalmot létesítsen Seps-Szentgyörgyön. A mozgalom rövid pár héttel ez előtt indult meg s már is öröndetes eredményre vezetett, a mennyiben 1400 részvény képviselőjében 120,000 frtot hozott össze. Ez ügyben kedden értekezlet volt Seps-Szentgyörgyön s ezuttal bizottságot küldtek ki, mely megbízott, hogy addig is, míg az aláírt részvényeknek 30%-a befolyna, intézkedjék a befolyó részletfizetések elhelyezéséről s szakemberek igénybevételével készítsen javaslatokat, tervezeteket a múmalom létesítése végett.

— Cagliostro Hermann, a kedves bűvész, körutjáról visszatérván, Kézdi-Vásárhelytől folyó hó 2-án délután 4 órakor a tanácsház dísztermében gyermek-előadást rendez 10 kr belépti díj mellett. Már többször volt alkalmunk Cagliostro ur igen ügyes és élvezetes mutatványairól dicsérrel megemlékezni; tehát ezuttal sem tehetünk egyebet, mint ezen utolsó előadást is a legmelegebben ajánlani a szülők figyelmébe.

— Medvevadász. Kézdiszentléleki Kerezi József a napokban egy hatalmas kétéves medvét lőtt a szárazpataki erdőben. Kerezi uramnak olyan puskája van, miből senki sem nézné ki, hogy még medvét is lehetne vele löni; de van Kerezi uramnak bátor szíve és biztos keze, mely épen oda plántálja azt a hitvány ólomdarabot, a hova akarja. Mikor a fenevadat közeledni láttam, — beszéli a derék vadász — úgy éreztem, mintha a kalap fejből ki akarna emelkedni; égbe meredt hajszálaim tölték kifelé; de aztán nekiduráltam ma-

miveltéség emelése végett kereskedelmi iskolák létesítése, továbbá a szomszéd országokban kereskedelmi ügynökök tartása, de még közvetetten az izlés és a szépművészet fejlesztése is; azonban ezeket mellőzve, csak annak adok hangsúlyozott kifejezést, hogy a kereskedői pálya egész embert kíván, mert sehol sem lehet oly hamar elsiklani, mint itt. Hogy az iffuság mit tegyen arra nézve, hogy egész ember legyen, én tanácsot nem adok; de hogy Franklin Bénéjám, ki egykor kereskedő is volt s később hazája legnagyobb embere lett, e célból mily eljárást, követelt, röviden elmondom Csinált egy táblát s arra felírta ezen szavakat: mértékletesség, hallgatás, rend, elhatározottság, egyszerűség, munkásság, őszinteség, igazság, mérsékelttség, tisztaság, nyugodtság, erkölcsi tisztaság, alázatosság. A mely napon ezek valamelyike ellen vétett, azon napon nem volt magával megelégedve s ennek jelül + -et tett az illető szó után. Ily eljárás által lehetővé vált, hogy gazdag lett és becsületes, híres ember s mindenki által tisztelt egyéniség.

Tisztelt kereskedői-iffuság! Önöké a jövő, s hogy az fényes vagy sötét legyen, egészen önöktől függ. A nemzet sokat vár Önöktől, nevezetesen, hogy a mi eddig nem volt s hazánkban ma is csak a nemzetgazdaság zsenge hajtása, t. i. a kereskedelem, legyen az Önök ápolása alatt az idők viharával is dacolni tudó erős tölggyfa. Adja Isten!

gamat s bátran szembenéztem a maczkóval. Lőttem és ő kegyelme esett. — Így lövé meg a székelly vadász kőzmadzaggal összekötözött puskájával a medvét.

— Az alcsernátóni iffuság folyó 1888. évi decz. 28-án Alcsernátónban tek. Damokos Sándor ur házában az olvasó-egylet javára zártkörű táncvigalmat rendez. Rendező-bizottság: elnök Bodor Géza, alelnök Damokos Mihály, pénztáros Rápolthy László, ellenőr Farkas József. Bizottsági tagok: Bernáld György, Cseh Vince, Damokos Dénes, Farkas Imre, Vén Károly. A vidéki vendégek elszállásolásáról gondoskodik a bizottság. Belépti díj: személyjegy 1 ftt, családijegy 3 ftt. Kezdeté este 8 órakor.

— Az E. M. K. E. lobogójára Hétfaluban javában foly a gyűjtés. A gyűjtőnők fáradhatlanok a kéregetésben. Szó sincs arról, hogy egy gyűjtőiben 5—10 frtnál kevesebbet küldjenek be. Jaj annak a nadrágos embernek, ki Hétfalun végig megy, mert meztől fog haza kerülni. Egy gyűjtő nótáriusné azon hallatlan merészregetéssel vetemedett, hogy nem hozott dohányt férjének, azzal indokolván, hogy jobb lesz az összeg a haza javára, mint a pipára.

— Végtaggyalás párbajvételében. A csikszereadi kir. törvényszék — mint a „Sz. N.” írja — folyó hó 26-án délelőtt tartotta a folytatolagos végtaggyalást Mikó Árpád és Györfy Gyula országgyűlési képviselők párbaj-ügyében, miután Mikó A. az ezelőtt néhány héttel megtartott végtaggyaláson betegsége miatt nem jelenhetett meg, a mikor Györfy Gyula 24 órai államfogházra ítéltetett el. Most Mikó Árpád megjelenván, vele is megtartott a végtaggyalás ugyanazon eredménnyel, mint előbb Györfyvel. Mikó A. is 24 órai államfogházra ítéltetett. Még arra sem sok idő, hogy az illető elítéltek az államfogház belső berendezését megtekintsék Vácson, mivelhogy Naszódon már államfogház nem létezik.

— Esküvő. November 27-én tartotta meg esküvőjét a gyergyókilyénfalvi róm. kath. templomban, Simon Szabina, Simon Gergely ottani jegyző, kedves és művelt leányával Balla István szerdahelyi kántor-tanító. Sok szerencsét az ifjú párnak!

— A gyergyószentmiklósi „veres kereszt egylet” utolsó előtti fillérestéle folyó hó 22-én Kedves Tamásné, Demeter Domokosné és Görög Joachim rendezése alatt fényesen sikerült. Ily nagyszámú közönség e saison alatti fillérestéle egyikén sem volt. Volt theázis és villamos fényképezés is. Ez utóbbi meglepetés annyiban sikerült, a mennyiben a villamos világítás megtörtént, de a fényképezést csúttörtököt mondott. A bevétel a rendes díjakból és a theából bejött összeggel együtt közel 60 ftt volt. Az estély szokás szerint éjjeli 12 órakor ért végett.

— Ruhakiosztás. A gyergyószentmiklósi szegény tanulókat segélyező egyesület szokásos ruha-kiosztását a Laureus-egylet nagytérben táncmulatsággal egybekötve nov. hó 24-én nem nagy, de válogatott közönség jelenlétében tartotta meg. Ez alkalommal is 43 fiú és 52 leánygyermek lett az egyesület által meleg ruházattal és nagy része lábbelivel ellátva. A ruhakiosztás 8 órakor ért véget, mely után Görög Joachim egyesületi alelnök mondott egy ügyesen összeállított alkalmi beszédet a díszes közönséghez, mely élénk jelenés és tetszéssel találkozott. Ezután táncmulatság volt, mely a legkedélyesebben folyt le s egész éjjeli fél 3 óráig tartott. Az estélyen — írja levelezőnk — nagy feltűnést keltett Ferenczy Károly plebános, Lukács Vilmos és Korödy Mihály s. lelkészek tüntető kimaradása, kik, dacára a jótékony czélnek és annak, hogy ezen egyesület a vezetésük alatti iskolákba járó szegény gyermekeket lát el ruhával, épen ezen estélyről maradtak ki, s ezáltal mintegy rosszvala ezen egyesület tüdvös intézményét. Bevétel a felülfizetésekkel együtt 50 frton felül volt.

— Gyász hir. Mint gyergyódítról levelezőnk írja, november 23-án d. u. temették el nagy részvét mellett Szabó Elek gyergyódítról segéd-kántort — Szabó István székelyudvarhelyi főnövelői igazgató édes atyját — élete 71-ik, segéd-kántori működése 54. évében. A jó öregnek — kit oly sok éven keresztül az egész falu kicsinye-nagyja „Elek deák” néven ismert s ki bár gyöngye anyagi viszonyok között, de mégis mindig békés megelégedésben élt — kilencz árvája hordja sirhalmára az emlékezett koszoruját könnyektől áztatva. Béke porai felett!

— A gyergyószentmiklósi korcsolya-egylet évi rendes közgyűlését folyó évi november hó 25-én egyleti elnök Dr. Tiltscher Ede elnöklése alatt tartotta meg. Az 1888—89. évi tisztikar a következő alakult meg. Elnök: Dr. Tiltscher Ede,

titkár: Nyerges Gyula, pénztárnok: Havas Jakab, jégmester és gazda: Kánya Gyula, választmány: Merza Kristófné, Dr. Szentpéteri Kristófné, Ferenczy Ilka, Fejér Véri, Jankó Bandi, Kritsa Konrád, Lázár Lajos és Orel Dezső.

— A kézdvásárhelyi jótékony nőegylet nov. 24-ki fillérestélyén felülfizettek: Gidófalvy Ilona, ifj. Dávid Istvánné, altorjai Márton Mari 1—1 forint; Csoma Olga és Benedek örnagy 80—80 kr; Pásztohy Tibor, Bernáld Anna 60—60 kr; ifj. Dávid István 50 kr; Sinkovics Aurél 40 kr; Páll Venczel, Fejér Antal 30—30 kr; Szöcs Józsefné, Száva Péter, Opra Mihály, Székely Ivánné, Landtné, Fejér János, Sándor Kálmán, Horváth hadnagy, Gábor Mátyás, Szenkovits Jenő, Alberthy Albert, Hosszu Béla 20—20 kr; Bálint Kálmán 10 kr.

— Köszönetnyilvánítás. A gyergyószentmiklósi szegény tanulókat segélyező egyesület által folyó évi november 24-én megtartott ruhakiosztás alkalmával az egyesület pénztára javára rendezett táncestélyen felülfizetni szívesek voltak: Csiky Kálmán 9 frt 50 kr, Finkér Lászlóné 2 frt, Csiky Dénes 1 frt 50 kr, Dr. Fejér Dávid, Görög Joachim 1—1 frt, Orel Máté, özv. Balázs Mihályné, Lázár Zakariásné, Bocsaánczy János, Merza Vilmos, ifj. Vákár Istvánné, Kiss Antal, ifj. Bocsaánczy János, Vákár Lukács 50—60 kr és Jankó András 20 kr, összesen 19 frt 70 kr. Mely szíves adományokért fogadják a nemes szívű adakozók a szegény tanulóknak nevében kifejezett leghálásabb köszönetünket. Kelt Gyergyó-Szentmiklóson, 1888. nov. hó 29-én. Az egyesület nevében és megbízásából: Kritsa Konrád s. jegyző.

192-ik közlemény

a háromszék megyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet javára Márkosfalva község lakosai által tett szíves adakozásokról.

Kupán Dániel 2 liter árpa, Mátyás Zsigmond 1 véka rozs, Rácz József 1 liter törökbuza, Nyágyi András 4 kr, ifj. Lörrincz László 1 liter rozs, Beczö Zoltánné 2 lit. lencse, 2 lit. paszuly, ifj. Balog József 3 lit. törökbuza, Hatházi Adám 1 l. paszuly, Koós Andrásné 4 liter törökbuza, Domokos Albert 16 kr, Hadnagy Mihály 10 kr, Keresztély László 10 kr, Apor Miklósné 10 kr, Kocsis Gáborné 10 liter rozs, Mánta Andrásné 2 l. rozs, Sipos György 20 kr, Csia László 1 l. törökbuza, Sipos Lajos 3 liter rozs, Barabás Pál 6 kr, Barabás Elek 2 liter rozs, Barabás Péter 6 kr, Barabás István 10 kr, Barabás Gergelyné 5 liter rozs, Barabás Antal 4 liter buza.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében halás köszönetünket.

Kézdí-Vásárhely, 1888.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.

Vajna Károly,
jegyző.

Irodalom.

A magyar szent korona országainak politikai térképe, az új megyei beosztás tekintetbevételével, 1889-ik évi kiadás. Ugy a tiszta és világos nyomás, megyénként külön színezve, valamint pontosság tekintetében egyike a legjobb kézi térképeknek. Különösen iskolai, de magánhasználatra is igen ajánlhatjuk. Ara 20 kr. Megjelent és kapható Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedésében Budapesten, Andrássy-ut 21. szám.

Az 1000-ik novella jubileuma a vidéken. Vértesi Arnold összes munkáiból az 1000 elbeszélés vállalatában megjelent a 10-ik füzet s a borítékon a közönség tájékoztatására a jutalomtárgyak, a bekötési táblákra vonatkozó tudnivalókat közli. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy Vértesi Arnoldot, ki a magyar elbeszélő irodalom terén hallatlan eredményeket ért el s páratlan termékenységet fejtett ki, több nagyobb vidéki városban is jubileumok rendezésével tisztelik meg. A „Szatmár”-ban olvassuk a következő sorokat: „A helybeli gazdakör, mely társaságunk élénkítése céljából felolvasó-estélyek rendezését tűzte ki egyik feladatául, folyó hó 14-én tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy Vértesi Arnoldot, a kitűnő elbeszélőt, a mult hetekben 1000-dik novellája felolvasása alkalmából a magyar irodalom ünnepeltje volt, meghívja azon célból, hogy téli estélyeit nagybecsű felolvasásával megnyitni szíveskedjék. Vértesi ez alkalommal a gazdakör ünnepélyesen fogja fogadni s úgy a fogadtatás, mint az ünnepély rendezésére bizottságot küldött ki.” Vértesi a szíves meghívást örömmel elfogadta s a vendégszerető szathmáriak körében december hó első napjaiban megjelenik, hogy ott egyik legújabb novelláját felolvassa. Ugy halljuk, hogy még több városban is mozgalmat indítottak már, hogy Vértesi egy jótékony célú felolvasására megnyerjék. Mi a Vértesi 1000-dik novellájának ország-

szerte megünneplésében az irodalom iránti érdeklődés felébredését látjuk s csak örvendenünk lehet, hogy a hazai irodalom kitűnősegei az ő nagy érdemeiket megillető kitüntetésekben részesíttetnek.

A közönség köréből.*

Kézdí-Vásárhelyt, 1888. nov. 30.**

Tekintetes szerkesztő ur!

Bocsásson meg, hogy újból alkalmatlankodom, de — nehogy esetleg a közönség egy része a Kiss Gyula ur lólábaskodása által tévútra vezetessék — szívesseget újból igénybe kell vennem.

Mióta Isten jóvoltából e világra születtem, — pedig nem vagyok mai gyerek — mondhatom, hogy ekkéfé kiadásait volt alkalmam megismerni az emberi megátalkodottságnak; de olyan konok-ságot, a köztudomású tényeknek oly mérvű elferdítését, a milyent Kiss Gyula ur tanusított a vallástanítás ügyében, még nem tapasztaltam soha. Kiss Gyula ur azt állítja, hogy ő a kantai római katolikus elemi iskola helyiségében tanította a vallást. Hát én erre egyszerűen csak annyit jegyzek meg, hogy nem igaz. Használhatnék ennél vastagabb kifejezést is, mert eljárása s velem idős emberrel szemben tanusított magaviselete megérdemelné, de ezt nem teszem — nem a Kiss Gyula ur személye, hanem a reverenda iránti tekintetből, melyet, eléggé méltatlanul, visel; a helyett azonban utalok a sok hírlapi felszólalásra, mely e tárgyban országszerte megjelent, ugyszintén saját szavaira, melyeket „Egy katolikus szülő”-nek adott válaszában mondott. Mit is mondott ön ebben? Hogy a kitűzött időben megjelent a kantai római kath. elemi iskola helyiségében vallást tanítani, de nem volt kinek. Nemde ezt mondotta? Hát vallástanítás volt az, hogy ön ott egyszerűen megjelent? Ön rendeleteket is emleget, melyek állítása szerint nem voltak tudomására hozva. Hát vajjon most miért jár fel a községi és felső-népiskolába vallást tanítani? Ugyan miféle erőszaknak engedett? Hát — hogy többet ne említek — a nm. Püspök ur rendelete önnök bliktri? A plebániái hivatalban tanusított faragatlan eljárásának megtorlása iránt, melyet ön tanukra hivatkozva, tagad, a kellő lépéseket már megtettem. Ha ugy tetszik, ám tagadja. Az ön tagadása ugy sem változtat semmit a tényeken.

A mi pedig az ön tiszteletdíját illeti, — melyet annak idején, minthogy szegény a megyénk, kénytelen voltam kölcsön kérni, mig pénzt hajtathatok fel — ahhoz önnök már most semmi köze; arra nézve a felelősség engem illet és nem ön.

Ön arra figyelmezteti „tollnok”omat, hogy „jobban változtassa el irányát, mert kilátszik a lóláb”. Hát én erre csak azt mondom, hogy ön és tollnoka — mert az ön irányán csakugyan meg-látszik, hogy tollnoka van, még pedig német kiadásban — ok nélkül háritják a lólábukat másra, hogy a magukét eltakarhassák, mert lólábaikat elárulja válaszuk hangja, mely arra mutat, hogy igen nagy hajlamuk van a rugásra; miért is én önökkel egyszersmindenkora végeztem e téren.

A tek. szerkesztő urnak vagyok és maradok

alázatos szolgálja:

Jakabos Ágoston.

* E rovat alatt helyet adunk a közérdekű felszólalásoknak, de a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

** E nyilatkozatnak azon kijelentéssel adunk tért, hogy az e tárgyra vonatkozó polemiait lapunkban befejezettnek tekintjük. Szerk.

Piaczi árak

Kézdí-Vásárhelyt, november 29-én.

Buza (tisztá)	hektóliterenkint	5 frt 20 kr
„ (elegy)	„	4 frt 20 kr
Rozs (tisztá)	„	2 frt 90 kr
„ (elegy)	„	— frt — kr
Arpa (tisztá)	„	3 frt 60 kr
Arpa (elegy)	„	2 frt 40 kr
Zab	„	1 frt 60 kr
Törökbuza	„	3 frt 80 kr
Kása (köles)	„	8 frt — kr
„ (árpa)	„	24 frt — kr
Borsó	„	6 frt — kr
Lencse	„	10 frt — kr
Fuszulyka	„	6 frt — kr
Pityóka (legszebb)	„	frt 90 kr
Marhahus	kilogr.-kint	— frt 28 kr
Disznóhus	„	— frt 44 kr
Juh-hus	„	— frt 24 kr
Szalonna	„	— frt 70 kr
Faggyu (nyers)	„	— frt 22 kr

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Ifj. Dobay János.

Nyomatott Szabó Albernél Kézdí-Vásárhelyt.

STEIN JÁNOS

KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN KOLOZSVÁRTT

KAPHATÓK:

Ali bey. Kelet tündérvilága, vagy: Szaif Züliázán szultán. Arab rege. Fordította Orbán Balázs. 2 rész 1 kötetben. Ara 2 frt.

Benedek Lajos. Az erdélyi részek helység-névtára, a legújabb közigazgatási, törvényszéki, telekkönyvi, pénzügyi, illetékkiróvási, adófelügyelői és adóhivatali, valamint postai beosztás szerint, közhivatalok és magánosok használatára, az erdélyi részek posta- és vasúthálózatának térképével. Ara 2 frt.

Kőváry László. Erdély építészeti emlékei. „Erdély régiségei” második bővített kiadása 30 fametszvényvel. Ara 4 frt.

De Gerando Antonina. Nőtan, vagy: az asszonyi hivatás tudománya. Intézetek, képezdek, felső nép- és polgári iskolák, meg magánhasználat számára. Ara 30 kr.

Szász Domokos. A vallásos eszmék története. Főiskolai tanulók s művelt olvasók számára. Ara 1 frt 20 kr.

Concentrált főtt musttal készült

fűszermentes házi mustár

kapható

Ebergényi Gyula urnál

Kovácsnán.

1 kilogramm 1 frt 60 kr.

1-3

Sz. 5924—1888.

HIRDETMÉNY.

Oroszfalu község korcsmárlási joga az 1889-ik évre haszonbérbe adandó.

Ugyszintén haszonbérbe adandó a község tulajdonát képező Fortyogó nevű borviz, a fürdő és helyiségei.

Mindkettőre nézve a nyilvános árverést ezennel folyó évi december hó 7-ikének d. e. 11 órájára Oroszfalu község házához kitűzöm; miről árverezni kívánók azzal értesítettnek, mikép az árverési feltételek irodámban és a községi előjáróságnál bármikor megtekinthetők.

Kézdí-Vásárhelyt, 1888. november hó 27-én.

Gábor Péter,

főszolgabíró.

1-3

Egy jó könyv.

„... A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidke és velősek, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségek esetében igen kiváló szolgálatokat tettek! Így és hasonlóképen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadó-intézte „A Betegbarát” című, rajzokkal ellátott könyv elküldésért majdnem naponként kap. Mint az ahöz nyomatott s a szerencsésen meggyógyítottaktól származó értesítések tanusítják, az abban foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak letéve, megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármely bajban is szenvedjen. Kiebecs könyvet megszerezni óhajtja, az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos címét s címezze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe Lipcsében. A megküldés ingyen történik.